

Talous tasapainoon rakentamalla verotyökaluilla Suomesta vakaa, kilpailukykyinen toimintaympäristö

Talouspoliittisilla päätöksillä on keskeinen vaikutus suomalaisen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaympäristön on oltava vakaa, kilpailukykyinen kokonaisuus, jotta yritykset näkisivät Suomen houkuttelevana kohteena investoinneille. Tavoitteiden toteutumiseen voidaan vaikuttaa veropolitiikalla, samalla huomioiden yritysten kansainvälinen kilpailukyky. Veropolitiikalla voidaan myös nopeuttaa digivihreää siirtymää.

Verotus vaikuttaa Suomen kilpailukykyyn yritysten toimintaympäristönä

Gloaalissa maailmassa kilpailemme jatkuvasti muiden maiden kanssa mm. investointien ja pääomien, sekä osajien houkuttelussa ja erilaisten tuotteiden ja palveluiden myynnissä. Verotus on keskeinen yritysten toimintaympäristöön ja sijoittautumispäätöksiin vaikuttava tekijä. Suomen yhteisöverokannan ja yritysverojärjestelmän kilpailukykyä on pidettävä jatkuvasti huolta, jotta houkuttelemme yrityksiä ja korkean arvonlisäyksen toimintoja. Yritysten toimintaympäristön ja verotuksen tulee olla ennakoitavissa ja ennustettavissa. Kansainvälisen verotuksen ottaessa askelia kohti harmonisoitumista esimerkiksi minimiverotuksen myötä, veroraportoinnin ja -menettelyn sujuvuus sekä veropäätösten ja ennakkoratkaisuiden pysyvyys saavat enemmän painoarvoa.

Yrittäjyyden ja omistajuuden edellytyksiä on jatkuvasti kehitettävä. Ne luovat hyvinvointia ja vaurautta koko yhteiskuntaan. Yritys- ja pääomaverotuksen kokonaisuuden tulisi edistää yrittäjyyttä ja suomalaista omistajuutta.

- Verotuksen vaihtoehtoja ja vaikutuksia tulee arvioida kilpailukykyyn, ostovoiman, kustannusten, oikeudenmukaisuuden, ilmaston ja ympäristön sekä valtion verokertymän kannalta.
- Veropohjan merkittävät laajennukset kompensoidaan verokannan laskulla tai muilla keinoin.
- Verotuksen tulee olla yksinkertaista, ennakoitavaa ja ennustettavaa.
- Reaaliaikatalouden etenemistä tulee edistää kotimaisissa hankkeissa, joissa rakennetaan työkaluja myös verotuksen digitalisaation tarpeisiin (mm. Yrityksen Digitalous-hanke). Hankkeita tulee kehittää yritysten kanssa yhteistyössä. Veroraportointia ei tule rakentaa vain viranomaisten tietotarpeet huomioiden, vaan niin, että myös yritykset hyötyvät reaaliaikatalouden etenemisestä.

Tarvitsemme lisää investointeja aineelliseen, aineettomaan ja henkilöstöön

Kilpailukyky ja arvomuodostus vaativat suuria aineellisia, aineettomia ja henkilöstöinvestointeja, joihin kaikkiin voidaan vaikuttaa myös verokeinoin. Veropolitiikan tulee vahvistaa arvomuodostusta Suomeen, koska tuotto verotetaan siellä missä arvo syntyy. Suomen tulee olla valmiina tukemaan verotuksella arvoa muodostavien toimintojen sijoittumista ja kohdistumista Suomeen. Esimerkiksi tekoäly, digitalisaatio ja automatisaatio vaativat suuria panostuksia ohjelmistoihin, T&K-toimintaan ja henkilöstöön. Robotiikka, 3D-printtaus, kestävä tuotanto ja tuotannon automatisointi vaativat lisäksi isoja laite- ja kiinteistöinvestointeja.

T&K-toiminnan tulosten pitää olla skaalattavissa ja muutettavissa tuotannoksi ja myynniksi. Tuotannosta tulee syötteitä ja ideoita tuotekehittäväksi, innovaatiot tulee testata ja skaalata ennen kuin niistä tulee liiketoimintaa. Tuotannon sijainti Suomessa tukee TKI-toiminnan pysymistä Suomessa.

- Vuoden 2023 alusta voimaan tuleva pysyvä, yrityksen omaan T&K-toimintaan kohdistuva T&K-verokannustin tukee erityisesti pk- ja midcap- yritysten innovaatiopanostusten

lisäämistä. T&K-verokannustimen vaikutuksia on hyvä arvioida kokemusten karttuessa ja tämän pohjalta tehdä tarvittaessa muutoksia verokannustimen prosentuaaliseen jakautumiseen yleisen ja ylimääräisen lisävähennyksen välillä ensi hallituskauden lopussa.

- Suomessa voimassa oleva koneiden ja laitteiden nopeutettu poisto-oikeus tulee laajentaa pysyväksi vapaaksi poisto-oikeudeksi ja kattamaan myös käytettyinä ostetut koneet ja laitteet. Tämä tukisi myös kiertotaloutta.
- Pidennetään perintöveron maksuaikaa kymmeneen vuoteen tilanteissa, joissa tosiasiallinen hallintaoikeus perittyyn omaisuuteen siirtyy vasta myöhemmin.
- Kiinteistöveron uudistaminen voi olla tarpeellista, mutta kiinteistöveron muutos ei saa aiheuttaa kohtuutonta veronkorotusta kenellekään.

Teknologiateollisuuteen tarvitaan 130.000 uutta osaajaa seuraavan kymmenen vuoden aikana, Suomesta ja ulkomailta. Työn verotuksen kireys on merkittävä haaste osaajien houkuttelemiselle. Kaikissa tuloluokissa tarvitaan kannusteita työn tekemiseen, kehittymiseen ja uralla etenemiseen. Työn tekemisen tulee aina olla kannattavaa.

- Kevennetään ansiotuloverotusta osaajien houkuttelemiseksi Suomesta ja ulkomailta.
 - Ansiotuloverotuksen pitkäaikaiseksi tavoitteeksi otetaan keventäminen kaikissa tuloluokissa, keskituloisenkin ansiotuloverotus alennetaan pohjoismaiselle tasolle, julkisen talouden kantokyvyn puitteissa.
 - Marginaaliverotusta lasketaan asteittain niin, ettei se ylitä 50 prosenttia missään tuloluokassa.
 - Yrityksen työntekijän puolesta maksamia muutto- ja matkakuluja Suomeen ei tule katsoa verotettavaksi ansiotuloksi.
 - Avainhenkilöiden ansiotuloverotuksen lähdeverotusmalli tulee laajentaa koskemaan myös muutoin ehdot täyttäviä Suomen kansalaisia.
 - Suomeen ei tule missään tapauksessa ottaa käyttöön taloudellisen työnantajan käsitettä, eikä arvonnousuveroa.

Tuetaan digivihreää siirtymää verokeinoin

Ympäristöverotuksen tehtävä on toisaalta kerätä varoja hyvinvointiyhteiskunnan rahoittamiseksi ja toisaalta ohjata käyttäytymistä kestävämpiin valintoihin tuotannossa ja kulutuksessa, vahvistamaan kestävä kehitystä ja ilmastomuutoksen hillintää. Hallitustenvälisen ilmastomuutospaneelin IPCC:n tuoreen raportin mukaan ilmastomuutos on uhka ihmisten hyvinvoinnille ja korjaavilla toimilla on kiire. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ohjaa EU:n ja Suomen energiapolitiikkaa entistä nopeampaan siirtymään pois venäläisestä fossiilisesta energiasta.

Verotuskeinoja harkittaessa tulee aina arvioida, miten nämä tavoitteet toteutuvat. Globaalisti tehtyjen ilmastositoumusten toteuttaminen lisää puhtaiden teknologioiden kysyntää ja vähähiili-investointien tarvetta. Tämä mahdollistaa Suomen investointihyödykkeiden viennille valtavan kasvupotentiaalin. Kestävän verotuksen näkemyksiämme ja periaatelinjauksia voi lukea lisää täältä.¹

Energiaverotus ja päästökauppa vaikuttavat yritysten kilpailukykyyn erityisesti kansainvälisessä kilpailussa. Välimatkat ovat Suomessa pitkiä ja Euroopan markkinoille on täältä matkaa, joten logistiikan ja liikenteen maksujen ja verojen taso vaikuttaa merkittävästi suomalaisten yritysten kilpailukykyyn. Lisäksi sujuva ja tehokas liikenne ja logistiikka ovat tärkeitä kasvulle. Digitalisaatio

¹ <https://teknologiateollisuus.fi/fi/vaikutamme/talous-ja-verotus/kestava-verotus-monen-tekijan-summa>

poistaa Suomen etäisen sijainnin haittoja. Puhtaan energian kohtuullinen hinta ja saatavuus ovat digitalisaation edellytyksiä. EU:n teollisuuden vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä on huomioitava kustannustehokkuus, markkinaehtoisuus ja teknologianeutraalius. Paras ohjauskeino on edelleen markkinaehtoinen päästökauppa.

- Teknologiateollisuus tukee verojärjestelmän kokonaistarkastelua verotukseen kestävä kehityksen edistämiseksi.
- Kestävää verotusta koskevaa lainsäädäntöä tulee valmistella ensisijaisesti ympäristönäkökulmasta, ei verotulojen maksimoimiseksi.
- Uusia pistemäisiä veroja tulee välttää. Verotuksesta aiheutuvat hallinnolliset kulut yrityksille ja veroviranomaisille eivät saa olla kohtuuttomia suhteessa veroista saatavaan verokertymään.
- Verotuksen oikea ja kohtuullinen kohdistuminen tulee huomioida. Verotuksella ei tule merkittävästi heikentää yksittäisen alan tai yrityksen toimintaedellytyksiä, vaan verotuksen muutokset edellyttävät kokonaistarkastelua.
- Yritystukien painopistettä tulee siirtää tuotekehitystä ja päästöttömiä ratkaisuja tukevaan suuntaan.
- Energiaverotuksen tulee olla synkronoitu päästökauppajärjestelmän kanssa siten, ettei päästökaupan piirissä olevilta hyödykkeiltä peritä hiilidioksidiveroa. Säilytetään kansallinen liikkumavara energiaverotuksessa (esim. ETD, energiaverodirektiivi)
- Vedyn verotuksessa tulee noudattaa muun energiaverotuksen peruseriaatteita. Vedyn tuotannossa käytettäviä polttoaineita tai sähköä ei pidä verottaa.

Suomen on puolustettava jatkossakin verotusoikeuttamme kansainvälisen verotuksen uudistuksissa

Olemme osa Eurooppaa. Yritysten liiketoiminta on yhä useammin kansainvälistä. Kansainvälisen veromallin tulee olla aina ensisijainen vaihtoehto. Suomen tulee olla aktiivisesti ja merkittävästi nykyistä aiemmassa vaiheessa mukana kansainvälisessä verovalmistelussa EU:ssa ja OECD:ssä. Mitä laajemmin esimerkiksi uutta ympäristöverosääntelyä sovelletaan, sitä laajemmat positiiviset ympäristövaikutukset saadaan aikaan. Kansainvälinen malli on myös parempi suomalaisyritysten suhteelliselle kilpailukyvyille. Kansainvälistä etätyötä tulee helpottaa.

- Globaali veromalli on aina ensisijainen tavoite esimerkiksi yritys- ja ympäristöverotuksessa. Käyttöön ei tule ottaa eurooppalaisia tai kansallisia, globaalista merkittävästi poikkeavia verotusmalleja, jotka aiheuttavat veroriiotoja, kaksinkertaista verotusta ja jännitteitä kauppapolitiikkaan.
- Suomella tulisi olla johdonmukainen, selkeä visio ja periaatelinjaukset EU-veropolitiikan halutusta suunnasta, jotta Suomi voi vaikuttaa EU:ssa oikea-aikaisesti. EU-veropolitiikan linjausten tekeminen tulisi kirjata tulevan hallituksen hallitusohjelmaan.
- Mikäli Suomen budjettiin ohjautuu EU-verotuksen muutosten vuoksi vähemmän verotuloja, veropohjan kutistumisesta ei saa kompensoida Suomessa yritys- ja yrittäjyyden verotuksen korotuksilla. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi:
 - EU:lle ehdotetaan uusia verotuloja ("uudet omat varat" -ehdotus). Esimerkiksi 25 % päästökaupan, 75 % hiilirajamekanismin ja 15 % Pilari 1 -yritysveroehdotuksen verotuloista ehdotetaan ohjattavaksi suoraan EU:n budjettiin.
 - EU:ssa ehdotetaan määräenemmistö päätöksentekoon siirtymistä veroasioissa, jolloin Suomen vaikuttamismahdollisuudet verotukseen pienenisivät. Määräenemmistö päätöksentekoon EU:ssa veroasioissa ei tule siirtyä.

- Suomen tulee olla ajoissa ja aktiivisesti mukana EU:n hankkeissa, joiden tavoitteena on yksinkertaistaa ja digitalisoida veroraportointia (mm. VAT in the Digital Age). Suomen tulee aktiivisesti ajaa reaaliaikatalouden etenemistä EU:ssa. Tämä helpottaa myös harmaan talouden torjuntaa. Pohjoismaat ja Baltian maat ovat tehneet hyvää yhteistyötä edistääkseen reaaliaikataloutta, esimerkiksi Real-Time Economy -projekti ja Nordic Smart Government & Business -hanke.² Suomen tulisi saada uuden komission työohjelmaan myös muiden verolajien raportoinnin hallinnollisen taakan keventäminen. Uusi minimiverodirektiivi ja siihen liittyvät uudet veropohjan laskentasäännöt voivat antaa mahdollisuuden lähteä harmonisoimaan veroraportointia yritysverotuksen saralla.
- Kansainvälistä etätyötä tulee helpottaa:
 - Suomalaiselle yritykselle etätyönä tehtävän työn verotus ei saa muodostaa kaksinkertaista verotusta työntekijälle.
 - Suomessa tehtävä tavanomainen etätyö ei saa muodostaa toisessa valtiossa sijaitsevalle yritykselle kiinteää toimipaikkaa Suomeen.
 - Suomen tulee myös olla mukana EU-valmistelussa koskien kansainvälisen etätyön (ja alustatyön) ansiotuloerotuksen uudistamista.

Lisätiedot:

Maria Volanen
Johtava asiantuntija, veropolitiikka
puh. 040 532 3744

Petteri Rautaporras
Pääekonomisti, johtaja (Talous ja verotus)
puh. 050 304 2220

² <https://www.yrityksendigitalous.fi> ja <https://nordicsmartgovernment.org/>